

Derewel nakə Pol a watsatay naha a Galat hay aye Məfələkwe

Derewel i Pol nakə a watsatay naha a Galat hay aye na, a tsikatay naha a məhay gər i ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu neheye ta diye i tsakay i Turki nakə anəke aye. Pol a pa gay i mađuwule me a həlay mahəhele ŋgay masulo eye ta mahkar eye. Ma dəba ŋgay na, ndo mekeleŋ eye hay ti yaw tə labara wal abəra ka bəmalə i Pol.

Ma Galat na, slala i ndo hay wal wal: Yahuda neheye ta təra ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu aye tə siye i ndo neheye ti yaw abəra mə kule mekeleŋ eye mə dəma andza ma təv siye hay dərmak.

Pol faya ma gwadəteye na, ka ta ndziye ta Mbəlom na, məndze yak m̄a ge lele ada ŋgwalak eye. A tsik niye na, tə gər i bazlam hay wal wal mahkar.

Ka madədo 1 ta 2 na, a təkər wu nakə a ge bo ka gər ŋgay aye.

Ka madədo 3 ta 4, Pol a ge me abəra ka labara ŋgay ta mətsike wu nakə a tsik ma Dzam Guram eye aye.

Ka madədo 5 ta 6. Pol a da ha ma kəkay nakə ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu Kəriste, nəteye ta təmaw abəra ma beke i bazlam mapala eye.

¹ Maa watsakum naha derewel nakay na, neŋ Pol. Neŋ ndo i maslaŋ i Yesu. Neŋ ndo i maslaŋ i ndo hay bay, maa slər ga ha na, ndo hay bay.

Maa slər ga ha na, Yesu Kəriste eye tə gər ɲgay ta Mbəlom Bəba kway nakə a lətse ahaya abəra ma mədahaŋ aye. ² Malamar siye hay tə neŋ kanaŋ tebiye nəmaa tsikakum naha me a nəkurom ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu Kəriste neheye mahaya gər eye ka dala i Galat aye. ³ Mbəlom Bəba kway ta Bəy Maduweŋ kway Yesu Kəriste tâ pa fakuma ɲgama ada tâ vəlakum zay. ⁴ Bəy Maduweŋ Yesu Kəriste kə vəl ha gər ɲgay, a mət na, hərwi ada Mbəlom mâ pəsakway ha mezeleme kway hərwi ada wu i məndzibəra neheye lele bay aye tâ ge bəy ka gər kway sa bay. A ge na, andza nakə a say a Mbəlom Bəba kway mâ ge aye. ⁵ Zambadəkway a Mbəlom ka tor eye. Mâ ge bo andza niye!

Labara ɲgwalak eye na, nətə ɲgweŋ

⁶ Wu nakə nəkurom faya ka gumeye na, a geŋ hərɓaɓəkka! Mbəlom kə zalakum hərwi kâ tərūm ndo ɲgay hay ada kə gakum ɲgwalak kəriye tə həlay i Yesu Kəriste. Ane tuk na, nəkurom faya ka mbəɗumeye dəba ta bəse tsa, ka pumeye bəzay a labara mekeleŋ eye nakə ka dzalum mə gər kurom ɲgwalak eye, ane tuk na, ɲgwalak eye bay. ⁷ Labara ɲgwalak eye na, nakə na tsikakum aye bəna, mekeleŋ eye nakə a yaw abəra ka təv i Mbəlom sa aye na, andaya bay. Na tsikakum andza niye na, hərwi ndo hay andaya faya ta kwasakumeye ha mədzal gər, a satay mənese ha ada mambəɗa ha Labara ɲgwalak eye i Kəriste. ⁸ Tadə ndoweye a tsikakum labara mekeleŋ eye wal abəra ka bəmalə nakə nəmaa tsikakum aye, kwa tadə nəmay, kwa tadə gawla i Mbəlom na, Mbəlom mâ vələy mezeleme. ⁹ Ba nəmaa tsikakum

tsiy, ada anəke na maseye mətsikakum naha sa. Tadə ndoweye kə tsikakum labara mekeleŋ eye wal abəra ka bəmalə nakə ka tsənum aye na, Mbəlom mâ vəlay mezeleme. ¹⁰ Ka dzalum mə gər kurom na tsik andza niye na, hərwi ada ndo hay tâ dəsleŋ ha gər daw? A'ay! Andza niye bay. A seŋ na, Mbəlom neŋgeye mâ dəsleŋ ha gər. Ka dzalum mə gər kurom na, a seŋ neŋ nâ yatay a gər a ndo hay daw? A'ay! Tadə a seŋ nâ yatay a gər a ndo hay sa na, na sliye faya matəre ndo i məsler i Kəriste bay.

Pol a da ha ma kəkay nakə a təra ndo i maslaŋ i Yesu Kəriste aye

¹¹ Malamar ga hay, sərūm ha na, Labara Nğwalak eye nakə faya na diye ha aye, a yaw abəra mə bazlam i ndo hay bay. ¹² Na tsəne abəra ka ndo hay bay, ada maa tətikenə na, ndo hay wal bay sa tsa. Yesu Kəriste eye tə gər nğay a deŋ ha.* ¹³ Mede ga nakə ahəl niye aye na paway bəzay a kule i Yahuda ma kəkay na, ka tsənum. A həlay niye na, na gawatay dəretsətseh a məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu ka zal naha haladzay. Na pələwa tsəved ka mədze tay ha. ¹⁴ Mə walaŋ i ndo neheye məve may nəte aye na, na ze tay ha siye i ndo may hay tə məpay bəzay a kule may Yahuda hay. Na vəlaway ha bo ga peteh a kule i bəba tətə may hay.

¹⁵ Ane tuk na, Mbəlom kə zla ga. A zla ga na, kwa ahəl nakə ta wa ga zuk bay aye. Kə geŋ nğwalak nğay, a zeleŋ hərwi ada nâ ge məsler nğay a həlay nakə a yay a gər aye. ¹⁶ A bəzeŋ ha wawa nğay mə neŋ hərwi ada nâ da ha Labara Nğwalak

* **1:12** Zəba mə Məsler hay 9.3-6.

eye nakə a tsik ka neŋgeye a ndo neheye nətəye Yahuda hay bay aye. Ahəl nakə a bəzeŋ ha aye na, nəmaa ge faya mahəmba ta ndəray bay. ¹⁷ Na ye a Zerozelem mata tsike me ta ndo neheye nətəye tə leheŋ matəre ndo i maslaŋ i Yesu hay aye na, na ye ka təv tay bay. Na ye duh kwayaŋŋa, na ye ka dala i Arabi. Ma dəba aye, na maw na ye a Damas.

¹⁸ Məve mahkar a ye abəra mə dəma na, na ye a Zerozelem hərwi ada nā ŋgatay a Piyer. Nəmaa ndza ta neŋgeye na, məhəne kuro gər eye zlam tsa.†
¹⁹ Na ŋgatay na, a Yakuba malamar i Bəy Maduweŋ kway Yesu Kəriste bəna, na ŋgatay a ndo i maslaŋ i Yesu mekeleŋ eye bay. ²⁰ Mbəlom a sər wu nakə na tsik aye na, dedək, na raw me bay. ²¹ Ma dəba eye na ye ka dala i Siri ada a Silisi. ²² Ahəl niye na, məhay gər i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu Kəriste neheye ka dala i Yahuda aye na, tə sər ga ha zuk bay. ²³ Tə tsənawa wu neheye siye i ndo hay tə tsikawa fagaya, tə gwadawa: «Ndo nakə ahəl niye a gawa kway dəretsətseh aye na, ka mbəda. Duh anəke faya ma diye ha Labara Nğwalak eye a ndo hay tuk. Ahəl niye na, a pəlawə tsəved ka mədze ha ndo neheye tə dzala ha ka Yesu aye.» ²⁴ Ta zambaday a Mbəlom hərwi ga.

2

Ta təma Pol ma Zerozelem

¹ Ma dəba i məve kuro gər eye fađ na, neŋ ta Barnabas, nəmaa ye a Zerozelem sa. Na zla na Titus ka həlay dərmak. ² Na mbəda gər a dəma na, hərwi Mbəlom ka bəzeŋ ha, a gwedeŋ «do». Na

† **1:18** Sefas na, məzele i Piyer ndo i maslaŋ i Yesu Kəriste.

ndisl naha a dɔma na, nɛmaa haya gər ta bagwar i ndo mɛpe mɛdzal gər hay ka Yesu ɛzad abɛra ka ndo hay mahɛmeye. Na datay ha Labara Ngwalak eye nakɛ faya na datay ha a ndo neheye nɛteye Yahuda hay bay aye. Agɛna ta dzaliye na, mɛsler ga nakɛ ahɛl niye ta mɛsler ga nakɛ faya na giye a tɛra kɛriye. ³ Titus nakɛ nɛmaa ye salamay aye na, nenɛgeye ndo i Gɛrek, ane tuk na, ta gay kuton ka mɛdɛse bo hɛrwi mɛpay bɛzay a bazlam i Musa mapala eye na, ta gay bay. ⁴ Ane tuk na, ndo i maraw me hay tɛ yaw a walaŋ may ta bɛbɛrek tay, a satay mɛ dɛs bo. Tɛ fɛlɛkwaw ta mɛkal hɛrwi mazɛbe ka tsɛved kway nakɛ ka lɛvakwa gər kway hɛrwi nɛkway madzapa eye tɛ Yesu Kɛriste aye. A satay na, kɛ tɛrakwa beke i bazlam i Musa mapala eye sa. ⁵ Ane tuk na, nɛmaa vɛlatay tsɛved kwa tsekwen bay tebiye. A samay na, Labara Ngwalak eye mɛ ye kame huya ta dedɛk nakɛ ada ka tsɛnumeye dɛrmak aye.

⁶ Ndo neheye tɛ gwad nɛteye bagwar eye hay aye, kwa tadɛ nɛteye bagwar eye hay, kwa tadɛ nɛteye bagwar eye hay bay, mɛndɛre ga mey tey. Ka dɛre i Mbɛlom ndo hay na, tɛ lɛva nɛte. Ahɛl nakɛ faya na tsikiye wu nakɛ na dɛwa ha a ndo hay aye na, ndo neheye bagwar eye ta sɛkehen ha faya wuray ka bazlam ga nakɛ na dɛwa ha aye bay. ⁷ Azlakwa bay tɛ sɛr ha dɛuh na, Mbɛlom kɛ vɛlen Labara Ngwalak eye, a gweden do ta datay ha a ndo neheye nɛteye Yahuda hay bay aye andza nakɛ a tsikay ahɛl niye a Piyer, a gwaday do ta datay ha a Yahuda hay aye. ⁸ Tɛ sɛr ha Mbɛlom nakɛ a vɛlay gɛdan a Piyer ada a tɛra ha ndo i maslan i Yahuda hay aye na, nenɛgeye Mbɛlom nakɛ a vɛlen gɛdan

ada a slər ga ha ka təv i ndo neheye nətəye Yahuda hay bay aye na, huya neŋgeye. ⁹ Yakuba ta Piyer ta Yuhana na, ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu tə sər ha nətəye ndo məndzatay kame, tə sər ha ta dedək Mbəlom kə vələŋ məsler nakay a həlay. Hərwi niye tə gəsəŋ həlay a neŋ ada a Barnabas. Andza məgwedə nəmay tebiye bazlam may nətə. Andza niye nakə nəmay tebiye bazlam may a ye ka bo ta nətəye aye. Nəmay nəmaa diye ka təv i ndo neheye nətəye Yahuda hay bay aye ada nətəye na, ta giye məsler mə walaŋ i Yahuda hay. ¹⁰ Wu nakə ta tsətsah famaya nəmaa giye na, nətə tsa. Wu niye na, na vəl ha bo ga ka mäge dərmaç. Tə gwadamay nəmaâ dzəna ndo i mətawak neheye mə walaŋ i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu ma Zerozelem aye.

Pol a may ha mançok a Piyer ma Ançiyos

¹¹ Ma dəba eye na, Piyer a yaw a Ançiyos, na gay me kame i ndo hay hərwi a ge wu nakə lele bay aye. ¹² Kurre na, neŋgeye ta ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye nətəye Yahuda hay bay aye tə ndayawa wu mənday ka təv manətə eye. Aza ma dəba eye na, Yakuba a slər raw ndo hay a təv may. Ahəl nakə tə ndislew, Piyer a ŋgatay na, a dazlay madayaw abəra mə walaŋ tay, kə nda wu mənday ta nətəye sa bay. A dzədzar ta ndo neheye tə gwad ndo hay tebiye tâ dəs bo aye. ¹³ Siye i Yahuda neheye tə pa mədzal gər ka Yesu andza Piyer aye dərmaç. Kwa bo i Barnabas eye tə gər ŋgay a ge andza niye dərmaç. Tə ge ta məvatay gər. ¹⁴ Na zəba faya na, tə pay bəzay a dedək i tsəved i Labara Nçwalak eye bay na, na tsikay a Piyer kame tay

tebiye, na gwad̄ay: «Nəkar ndo i Yahuda, ane tuk na, məndze yak nakə ka ndza kanan̄ aye na, andza ndo neheye nəteye Yahuda hay bay aye. Ka ndza andza nəkar Yahuda hay bay. Kə ge andza niye na, a saka ndo neheye nəteye Yahuda hay bay aye t̄a ndza andza nəteye Yahuda hay na, hərwi mey?»

Ka t̄amakweye na, ta m̄ape m̄adzal ḡər kway ka Yesu K̄ariste

¹⁵ Nəkway na, t̄ə wa kway Yahuda hay b̄əna nəkway ndo i slala i siye i ndo neheye t̄ə s̄ər bazlam i Mb̄əlom mapala eye bay aye bay. ¹⁶ Ane tuk na, kwa andza niye b̄əbay na, ka s̄ərakwa ha nd̄əray ma sliye mat̄əre ts̄ədaŋŋa kame i Mb̄əlom bay, say ndo nakə k̄ə pa m̄adzal ḡər ŋgay ka Yesu K̄ariste aye. B̄əna ndo nakə faya ma pay b̄əzay a bazlam i Musa mapala eye na, ma t̄əriye ts̄ədaŋŋa bay. Nəkway b̄əbay ka dzalakwa ha ka Yesu K̄ariste nakə ada Mb̄əlom a t̄əma kway andza ndo neheye nəteye ŋgwalak eye kame ŋgay aye. B̄əna hərwi nakə ka pakway b̄əzay a bazlam i Musa mapala eye bay. Nd̄əray ma sliye faya mat̄əre ŋgwalak eye kame i Mb̄əlom hərwi nakə faya ma pay b̄əzay a bazlam i Musa mapala eye bay.*

¹⁷ Andza niye, nəmay Yahuda hay a samay mat̄əre ŋgwalak eye hay kame i Mb̄əlom na, hərwi nakə nəmaa pa m̄adzal ḡər may ka Yesu K̄ariste aye. Kə ge nəmay andza niye na, nəmaa t̄əra andza ndo neheye ka zalakway ndo i mezeleme hay hərwi faya ta pay b̄əzay a bazlam i Musa mapala eye sa bay aye. Niye na, andza m̄əgwede K̄ariste faya ma diye may ha a mezeleme d̄aw?

* **2:16** D̄əmes hay 143.2; Roma hay 3.20, 23.

Kwa tsekwen andza niye d̄uh bay! ¹⁸ Maga eye na, andza nakay d̄uh: Tad̄ə ndoweye k̄ə ḡər ha m̄əpay b̄əzay a bazlam i Musa mapala eye h̄ərwi nak̄ə ma t̄əriye ha ɲgwalak eye bay aye, ada ma d̄əba eye a mb̄əda ḡər m̄əpay b̄əzay sa, a z̄əba faya andza wu nak̄ə ɲgwalak eye sa. Niye a ge na, wu nak̄ə a yay a ḡər a Mb̄əlom bay aye. ¹⁹ Neɲ na m̄ət na, h̄ərwi bazlam i Musa mapala eye. Neɲ kame ɲgay na, andza ndo nak̄ə mam̄əta eye aye. A ge bo andza niye na, h̄ərwi ada n̄a ge andaya ta sifa kame i Mb̄əlom. Ah̄əl nak̄ə ta dar na K̄əriste ka mayako mazl̄əmbada eye na, neɲ madzapa eye t̄ə neɲgeye, n̄əmaa m̄ət ka bo salamay.† ²⁰ Neɲ na, sifa nak̄ə an̄əke na ndziye ha aye na, i ga bay, mandza eye m̄ə neɲ na, K̄əriste. M̄əndze ga nak̄ə na ndziye ka m̄əndzib̄əra an̄əke aye na, na ndziye h̄ərwi nak̄ə na dzala ha ka neɲgeye Wawa i Mb̄əlom nak̄ə a wuda ga aye ada a v̄əl ha ḡər ɲgay h̄ərwi ga aye. ²¹ Neɲ na, d̄ada na k̄ərahiye ɲgwalak i Mb̄əlom nak̄ə a geɲ aye ta m̄əme a bazlam i Musa mapala eye bay. Tad̄ə ta dedek ndoweye ma t̄əriye ts̄ədaɲɲa kame i Mb̄əlom h̄ərwi faya ma pay b̄əzay a bazlam i Musa mapala eye na, niye na, K̄əriste a m̄ət k̄əriye, k̄ə ge ɲgama bay. Duh andza niye bay!

3

Bazlam i Musa mapala eye ta m̄əpe m̄ədzal ḡər

† **2:19** Ah̄əl niye h̄ərwi madayay a ḡər a Mb̄əlom ada mat̄əre ɲgwalak eye kame ɲgay na, Pol a paway b̄əzay a bazlam i Musa mapala eye. A pa m̄ədzal ḡər ka Yesu K̄əriste na, a z̄əba faya bazlam i Musa mapala eye ma t̄əriye ha ndo ɲgwalak eye bay. H̄ərwi niye a ḡər ha m̄əpay b̄əzay a bazlam i Musa mapala eye.

ka Yesu

¹ Nəkurom Galat hay, maa zla fakuma abəra metsehe na, mey? Maa ndzək kurom way? Na dākum ha parakka lele hərwi ada kâ tsənum ma kəkay nakə Yesu Kəriste a mət ka mayako mazləlmbada eye. ² Na tsətsahiye fakuma wu nəte. Məsəfəre Tsədəŋŋa eye nakə Mbəlom a vəlakum aye na, a vəlakum na, hərwi nakə faya ka pumay bəzay a bazlam i Yahuda hay mapala eye dāw? A'ay, Mbəlom a vəlakum Məsəfəre Tsədəŋŋa eye na, hərwi nakə ka tsənum Labara Nğwalak eye ada ka dzalum ha faya aye, na gwad ba? ³ Metsehe andaya fakuma bay na, hərwi mey? Ka dazlumay ahəl niye na, ta gədan i Məsəfəre Tsədəŋŋa eye. Anəke a sakum mandəv ha ta gədan kurom eye na, ma kəkay? ⁴ Wu neheye tebiye a ndzakum a gər aye ka dzalum na, kəriye tsa dāw? Ta dedek ma təriye kəriye tsa bay. ⁵ Mbəlom a vəlakum Məsəfəre ŋgay ada a ge masuwayaŋ hay mə walaŋ kurom na, hərwi nakə ka pumay bəzay a bazlam i Yahuda hay mapala eye dāw? A'ay, a ge na, hərwi nakə ka pumay zləm a Labara Nğwalak eye ada ka pum mədzal gər kurom ka Kəriste aye.

⁶ Wu nakə bazlam i Mbəlom a tsik ka Abraham aye na, məmum ahaya a gər, a gwad: «Abraham a dzala ha ka Mbəlom, hərwi niye Mbəlom a təra ha ndo i dedek kame ŋgay.*» ⁷ Niye na, andza məgwede, wawa i Abraham dedek eye hay na, ndo neheye tə dzala ha ka Mbəlom aye. ⁸ Tə watsa kurre mə Derewel i Mbəlom, a gwad: «Mbəlom ma təmiye ndo neheye nətəye Yahuda hay bay

* **3:6** Madazlay i wu hay 15.6.

aye, ma piye tay ha nətəye ɲɟwalak eye hay kame ɲɟay. Niye na, hərwi ta dzala ha ka neɲgeye.» Abraham a tsəne Labara ɲɟwalak eye nakay na, kurre. Mbəlom a gwad: «Na piye ɲɟama ka ndo i məndzibəra hay tebiye hərwi yak.†» ⁹ Andza nakə ahəl niye Mbəlom a pa ɲɟama ka Abraham hərwi nakə a dzala ha ka Mbəlom aye na, Mbəlom ma piye ɲɟama ka ndo neheye tebiye tə dzala ha ka neɲgeye andza niye dərmak.

¹⁰ Ndo neheye tə dzala, tə gwad ta təriye ɲɟwalak eye hay kame i Mbəlom ta məge wu nakə bazlam i Musa mapala eye a tsik aye na, Mbəlom ma vələteye mezeleme. Andza niye, tə watsa a Derewel i Mbəlom na, a gwad: «Ndoweye kə pay bəzay a wu neheye mawatsa eye mə Derewel i Musa aye pat pat bay na, Mbəlom ma vəleye mezeleme.‡»

¹¹ Ka sərakwa ha bazlam i Musa mapala eye ma sliye matəre ha ndo ɲɟwalak eye kame i Mbəlom bay. Ka sərakwa ha na, hərwi tə watsa mə Derewel i Mbəlom na, tə gwad: «Ndo nakə kə dzala ha ka Mbəlom aye na, Mbəlom ma təriye ha ɲɟwalak eye ka dəre ɲɟay, ada ma hutiyə sifa.§» ¹² Ane tuk na, məpay bəzay a bazlam i Musa mapala eye na, wal ta məpe mədzal gər ka Mbəlom. Duh andza nakə tə watsa a Derewel i Mbəlom aye na, tə gwad:

«Ndo nakə kə pay bəzay tebiye a bazlam mapala eye na, ma hutiyə sifa dedək eye tə neɲgeye.*»

¹³ Andza niye Mbəlom a vələkway mezeleme na, hərwi nakə ka pakway bəzay a bazlam i Musa

† **3:8** Madazlay i wu hay 12.3. ‡ **3:10** Bazlam mapala eye masulo eye 27.26. § **3:11** Habakuk 2.4. * **3:12** Levitik 18.5; Roma hay 10.5.

mapala eye peteh bay aye. Ane tuk na, Kəriste a yaw, a zla təv məndze kway hərwi ada Mbəlom mâ vəlay mezeleme a neŋgeye a bəram kway. A ge andza niye na, a səkəma kway ahaya hərwi ada Mbəlom mâ vəlakway mezeleme sa bay. Andza nakə tə watsa a Derewel i Mbəlom aye, tə gwad: «Ndo nakə ta dar na ka mayako aye na, Mbəlom kə vəlay mezeleme.†» ¹⁴ Yesu Kəriste a ge andza niye na, hərwi ŋgama nakə Mbəlom a tsikay a Abraham kurre a gwadəy «na ta vəlakeye» na, ndo neheye nəteye Yahuda hay bay aye ta hutiyə tə həlay i Yesu Kəriste dərma. A ge andza niye na, hərwi ada nəkway kâ hutakwa Məsəfəre nakə Mbəlom a tsik kurre a gwad ma vəlakweye hərwi nakə ka pakwa mədzal gər kway ka neŋgeye aye.

Bazlam i Musa mapala eye ma nasiye ha wu nakə Mbəlom a gwad ma vəliye aye bay

¹⁵ Malamar ga hay, na dəkumeye ha wu nakay tə wu neheye ka ŋgatawakway pat pat aye. Tadə ndo hay sulo tə ndza ka təv manəte eye, tə ma ha ka bo bazlam ada tə bər dzam mə walaŋ tay na, ndo andaya ma sliye faya məpəla tay ha dāw? Ndəray ma sliye faya masəkah ha faya wuray bay dərma.

¹⁶ Dzam nakə Mbəlom a bər aye dərma andza niye. Mbəlom a tsik kurre, a gwad ma vəliye wu neheye na, a Abraham. Kə tsik, a gwad ma vəliye a hulfe ŋgay dərma. Ta watsa mə Derewel i Mbəlom, Mbəlom ma vəliye wu neheye a Abraham ada a hulfe ŋgay hay na, andza niye bay. Tə tsik bazlam niye na, ka hulfe nəte tsa. Hulfe niye na, Kəriste.‡

† **3:13** Bazlam mapala eye masulo eye 21.23. ‡ **3:16** Madazlay i wu hay 12.7.

17 Wu nakə a seŋ mətsike aye na, anan: Mbəlom a ɓar dzam ta Abraham kurre. Ma dəba i məve temerre faɗ tə kuro kuro mahkar na, Mbəlom a vəl bazlam mapala eye a Musa. Andza niye, bazlam i Musa mapala eye ma sliye məpəle ha dzam nakə Mbəlom a ɓar ta Abraham kurre aye bay, wu nakə a tsik, a gwad ma vəliye na, ma sliye faya mənese ha bay. 18 Tadə Mbəlom ma vəliye wu a ndo hay hərwi nakə faya ta pay bəzay a bazlam i Musa mapala eye na, andza məgwede ma vəliye hərwi kə gwad ma vəliye sa bay. Ane tuk na, Mbəlom a pa ŋgama ka Abraham na, hərwi nakə a tsikay kurre a gwaday ma ta giye andza niye aye.

Mbəlom a vəlakway bazlam mapala eye na, hərwi mey

19 Tadə kə ge andza niye na, Mbəlom a vəl bazlam mapala eye a Yahuda hay na, hərwi mey? Mbəlom a vəlamay na, hərwi ada kâ sarakwa ha wu neheye lele bay kame ŋgay aye. A vəl na, ka təmad eye hus ahəl nakə hulfe i Abraham ki yaw aye, ndo nakə Mbəlom a gwad ma ta vəleye wu niye aye. Ma dəba eye na, gədan i bazlam mapala eye andaya sa bay. Mbəlom a vəl bazlam mapala eye a gwala ŋgay hay na, hərwi ada tâ yaw, tâ ɗay ha a Musa ada Musa mâ ɗatay ha a Yahuda hay. § 20 Ndo məma ha bazlam neŋgeye na, mə walaŋ i bəruk hay sulo huya, ane tuk na, ahəl nakə Mbəlom a gwaday a Abraham na ta vəlakeye wu aye na, a ge

§ 3:19 Ka kule i Yahuda hay na, Mbəlom a ɗay ha bazlam ŋgay mapala eye a Musa tə həlay i gawla ŋgay hay. Musa neŋgeye ndo məme ha mə walaŋ i gawla i Mbəlom hay ta Yahuda hay.

neŋgeye mahəŋgeye bəna ndəray andaya mə walan tay bay.*

²¹ Andza məgwede na, wu nakə Mbəlom a gwad ma vəliye na, a say a bazlam mapala eye bədaw? A'ay, andza niye bay. Tadə kə ge bazlam mapala eye nakə Mbəlom a vəl aye ma vəliye sifa a ndo hay na, haβe ma sliye məge tay ha ndo hay ŋgwalak eye hay kame i Mbəlom, ane tuk na, bazlam mapala eye andaya andza niye bay. ²² Azlakwa dūh tə watsa mə Derewel i Mbəlom na, tə gwad: Ndo i məndzibəra hay tebiye nəteye mə həlay i mezeleme. A ge andza niye na, hərwi ada Mbəlom mâ vəl wu nakə a gwad ma vəlateye a ndo neheye tə pa mədzał gər tay ka Yesu Kəriste aye. A vəlatay na, hərwi nakə tə dzala ha ka Yesu Kəriste aye tsa.

²³ Ahəl niye na, tsəved andaya hərwi ada ndo hay tâ dzala ha ka Yesu zuk bay, bazlam i Musa mapala eye a ləva kway. Bazlam i Musa mapala eye a ləva kway hus a həlay nakə Mbəlom a dəkway ka tsəved i mədzał ha ka Kəriste aye. ²⁴ Andza niye, bazlam i Musa mapala eye a təra andza ndo matsəpe kway hus a həlay nakə Kəriste ma deyeweye aye. Bazlam mapala eye a təra ahəl niye na, andza niye, hərwi ada Kəriste ki yaw na, ka tərakweye ŋgwalak eye hay kame i Mbəlom. Niye na, hərwi ka dzalakwa ha ka neŋgeye. ²⁵ Anəke na, Mbəlom ka həndəkakway tsəved i mədzał ha ka Kəriste, bazlam i Musa mapala eye ma tsəpiye kway sa bay. ²⁶ Anəke na, nəkurom madzapa eye tə Yesu Kəriste, nəkurom tebiye wawa i Mbəlom hay hərwi ka dzalum ha ka neŋgeye. ²⁷ Neheye

* **3:20** Zəba mə Bazlam mapala eye masulo eye 6.4.

tebiye tã dzapa tã Kãriste mã madzãhu6e tay ha nakã ta dzãhu6 tay ha aye na, ta mbãdã, mãndze tay a ndzãkit bo i Kãriste. ²⁸ Tadã agãna nãkar Yahuda, kãgãbay nãkar Yahuda bay na, ma giye wuray bay. Tadã nãkar beke, kãgãbay beke bay na, ma giye wuray bay. Kwa tadã nãkar haslãka eye, kwa tadã nãkar ñgwas eye, ma giye wuray bay. Nãkurom tebiye nãte hãrwi nãkurom madzapa eye tã Yesu Kãriste. ²⁹ Kã ge nãkurom madzapa eye tã Kãriste na, andza mãgwede nãkurom dãrmak ma hulfe i Abraham. Ka ta hutumeye wu neheye tebiye Mbãlom a tsik ahãl niye a gwad ma vãleye a Abraham ada a hulfe ñgay hay aye.

4

¹ Wu nakã a senj mãtsikakum aye na, anañ: Maga eye na, andza wawa nakã ma ndiye gay i bãba ñgay aye. Ahãl nakã nenjgeye wawa eye mba kwa tadã wu i bãba ñgay tebiye i ñgay bãbay na, nenjgeye andza beke. ² Ahãl nakã nenjgeye wawa eye mba aye na, ndo hay ta geye gãr, ta geye gãr a wu ñgay hay dãrmak hus a mãpesle hãlay i bãba ñgay nakã ma ndisliye a dãma aye. ³ I kway andza niye dãrmak. Ahãl nakã nãkway andza wawa hay mba aye na, nãkway beke i mãsãfãre neheye ñgwalak eye bay neheye faya ta lãviye mãndzibãra aye. ⁴ Ane tuk na, ahãl nakã mãpesle i hãlay i Mbãlom a ndisl a dãma aye na, a slãraw wawa ñgay. Ñgwas a wa na. A pay bãzay a bazlam i Musa mapala eye lele, ⁵ hãrwi ada mã tãma tay ha ndo neheye nãteye beke i bazlam i Musa mapala eye ada kã tãrakwa wawa i Mbãlom hay. ⁶ Wu nakã ka sãrakweye ha ta dedek nãkway wawa ñgay

hay aye na, anan: Mbəlom a sləraw Məsəfəre i wawa ŋgay a dərev kway. Məsəfəre niye faya ma zaleyə a Mbəlom mə dərev kway, «*Abba, Bəba ga.*»
⁷ Andza niye, nəkurom beke i fakalaw hay sa bay, nəkurom wawa i Mbəlom hay dūh. Sa tsa na, ka hutumeye wu neheye ma vəlateye a wawa ŋgay hay aye dərmak hərwi nəkurom wawa ŋgay hay.

A say a Pol na, Galat hay tâ ma ka tsəved ŋgwalak eye

⁸ Ahəl niye Mbəlom neŋgeye way ta dākum ha zuk bay na, nəkurom beke i wu hay wal wal ada wu niye hay na, Mbəlom nakə dedek aye bay.
⁹ Anəke na, ka sərūm Mbəlom, a seŋ məgwede dūh na, Mbəlom a sər kurom. Ass! Ka mbədumeye gər məpay bəzay a wu neheye kəriye gədaŋ andaya mə dəma bay aye sa na, ma kəkay? A sakum matəre beke i wu neheye sa na, hərwi mey? ¹⁰ Ka pum mədzał gər kurom na, ka məhəne hay, ka kiye hay, məve hay, neheye tebiye həlay eye kə sla a dəma na, ka gawum magurlom. ¹¹ Məndze kurom na, a dzədzar ga ha. Agəna məsler ga nakə na ge mə walaŋ kurom aye na, a təra kəriye.

¹² Malamar ga hay, neŋ na təra andza nəkurom neheye Yahuda hay bay aye. Neŋ faya na gakum-eye amboh, tərūm andza neŋ. Ka gumeŋ mənese kwa tsekweŋ bay. ¹³ Nəkurom ka sərūm ha makurre eye bo a geŋ nakə na ndza mə walaŋ kurom hərwi mədākum ha Labara Ŋgwalak eye aye. ¹⁴ Dəvats ga kə sakum dəretsətseh haladzay. Ane tuk na, kwa andza niye bəbay na, ka zəbum fagaya andza wu kəriye wal bay, ka həharum ga bay. Duh ka təmum ga lele andza neŋ na, gawla

i Mbəlom, ada ka təməm ga sa na, andza neŋ na, Yesu Kəriste eye tə gər ŋgay. ¹⁵ A həlay niye na, dərev kurom kə ŋwasa haladzay. Ada dərev kurom a ŋwasa anəke sa bay na, hərwi mey? Ahəl niye neŋ tə gər ga na sər ha tadə tsəved andaya mənŋwedə na dəre kurom na, atay na, ka ŋgwadum ka vəlumen. ¹⁶ Anəke ka zlum ga andza ndo mənə dəre kurom na, hərwi nakə na tsikakum dedek aye daw?

¹⁷ Ndo neheye tə tsik me ada ta mbəda ha Labara Ŋwalak eye na, tə ge məsler ta tsəbtsəb eye mə walaŋ kurom. Ane tuk na, wu nakə tə dzala faya məge aye na, lele bay. Faya ta giye andza niye na, hərwi ada kə gərūm ga ha ada kə gum tsəbtsəb ka məpatay bəzay a nəteye. ¹⁸ Lele haladzay nakə ndo hay ta giye tsəbtsəb hərwi ndo siye hay aye. Tadə ta giye andza niye huya na, lele. Tadə nəkway dziye kəgəbay neŋ dəreŋ tə nəkurom na, a seŋ ndzum tə neŋ huya. ¹⁹ Nəkurom na, wawa ga neheye na wuda kurom haladzay aye. Neŋ andza ŋgwas nakə faya ma wiye wawa aye. Faya na siye dəretsətseh ada ma wuriye fagaya andza niye hus ka təv nakə mədzal gər kurom ka təra andza i Kəriste aye. ²⁰ A seŋ tə dərev ga peteh mede naha ka təv kurom anəke hərwi ada nā sər mətsikakum wu neheye. Dərev faya ma diye fagaya abəra hərwi kurom.

Agar ta Sara

²¹ A nəkurom neheye a sakum məpay bəzay a bazlam i Musa mapala eye, tsikumen: Ka tsənum wu nakə Derewel i Musa a tsik aye təbədew. ²² Tə watsa mə Derewel i Mbəlom na, tə gwad: Abraham na, wawa ŋgay hay sulo. Nənged na, beke a wa,

wawa neŋged ŋgwas nakə beke eye bay aye a wa. Ŋgwas nakə beke eye aye na, tə zalay Agar. Ŋgwas nakə beke eye bay aye na, tə zalay Sara.* ²³ Wawa i beke na, tə wa ta mədzał gər i slo i bo tay, ane tuk na, wawa i ŋgwas nakə beke eye bay aye a wa na, hərwi wu nakə Mbəłom a tsikay a Abraham kurre, a gwadaŋ na vələkeŋeye aye.† ²⁴ Bazlam nakay na, a say mədəkway ha wu andaya. Ŋgwas neheŋeye sulo aye na, a ndzəkit ha bo ta dzam neheŋeye Mbəłom a ɓar aye. Agar, ŋgwas beke eye na, a ndzəkit bo ta dzam nakə Mbəłom a ɓar tə Muṣa mə mahəmba i Sinay aye. Wawa neheŋeye ta wiye tay ma dzam niye na, nəteŋeye beke i bazlam i Musa mapala eye. ²⁵ Agar na, neŋgeŋeye andza mahəmba i Sinay nakə ka dala i Arabi aye. Neŋgeŋeye na, andza gəma i Zerozelem nakə anəke aye dərmak hərwi gəma niye ta ndo neheŋeye tebiye nəteŋeye mə dəma aye na, nəteŋeye beke i bazlam i Musa mapala eye.‡ ²⁶ Ane tuk na, Zerozelem nakə mə mbəłom aye na, neŋgeŋeye andza ŋgwas nakə beke eye bay aye. Maa təra andza may kway na, neŋgeŋeye. ²⁷ Maga eye na, andza nakə tə watsa mə Derewel i Mbəłom aye, tə gwad:

«Nəkar ŋgwas dəlay eye,
 ka wa wawa nəte bay aye,
 dərev yak mâ ŋgwas,
 nəkar nakə dəretsətseh i məwe wawa kə zlakazay
 nəte bay aye,
 wuda ta məŋgwese eye,

* **4:22** Zəba mə Madazlay i wu hay 16.15; 21.2. † **4:23** Zəba mə Madazlay i wu hay 17.16. ‡ **4:25** Kanaŋ Zerozelem na, andza məpaŋ bəzay a kule i Yahuda hay.

hərwi ɲɟwas nakə zal ɲɟay a gər ha aye na,
 ma ta hutiye wawa hay haladzay
 abəra ka ɲɟwas nakə mandza eye tə zal ɲɟay
 aye.»

²⁸ Malamar ga hay, nəkurom na, wawa dedek eye hay andza i Mbəlom nakə a tsik kurre aye. Neɲgeye na, andza nakə Mbəlom a tsikay a Abraham kurre a gwaday nakə Sara ma ta wiye Izak aye. § ²⁹ A həlay niye na, wawa nakə tə wa ta mədzal gər i slo i bo aye na, a saway dəretsətseh a wawa nakə tə wa ta gədaɲ i Məsəfəre Tsədaɲɲa eye. A həlay nakay anəke eye na, huya andza niye dərmak. ³⁰ Ane tuk na, tə watsa mə Derewel i Mbəlom na, tə gwad kəkay? «Həhar na ɲɟwas nakə beke eye ta wawa ɲɟay hərwi wawa i beke ma ndiye wu i bəba ɲɟay bay. Mata nde na, wawa i ɲɟwas nakə beke eye bay aye.*» ³¹ Malamar ga hay, nəkway na, wawa i beke bay, nəkway wawa i ɲɟwas nakə beke eye bay aye.

5

Kâ tərüm beke i bazlam i Musa mapala eye bay

¹ Kəriste kə təma kway ahaya abəra mə bazlam i Musa mapala eye hərwi ada kâ tərakwa beke i wuray sa bay. Ndzum bəɲbəɲ, kâ vəlumay tsəved a ndəray tâ təra kurom ha beke i wuray bay.

² Neɲ Pol, faya na tsikakumeye: Tadə a sakum ndo hay tâ dəs kurom na, niye na, andza məgwede wu nakə Kəriste a ge hərwi kurom aye ma giye ɲɟama bay. ³ Neɲ faya na masakumeye ha sa, tadə ndoweye kə dəs bo na, kutoɲ mâ pay bəzay

§ 4:28 Ezay 54.1. * 4:30 Zəba mə Madazlay i wu hay 21.10.

a bazlam i Musa mapala eye tebiye. ⁴ Nəkurom ndo neheye ka dzalum mə gər kurom ka tərume ye ɲgwalak eye hay kame i Mbəlom hərwi nakə faya ka pumeye bəzay a bazlam i Musa mapala eye na, ka ɲgənum, ka zum a bo tə Kəriste dərəŋ. Ka hutumeye ɲgwalak i Mbəlom sa bay. ⁵ Nəmay na, nəmaa pa faya mədzal gər may, Mbəlom ma ta təriye may ha ɲgwalak eye hay hərwi nəmaa vəl ha dərev may a Kəriste. Nakay na, wu nakə faya nəmaa həbiye ta gədaŋ i Məsəfəre Tsədəŋŋa aye. ⁶ Tadə ndoweye madzapa eye tə Yesu Kəriste, tadə agəna neŋgeye madəsa bo eye, agəna madəsa bo eye bay na, ma giye wuray bay. Wu bagwar eye na, nakə ka dzalakweye ka neŋgeye aye. Məpe mədzal gər kway ka neŋgeye ma vəlakweye gədaŋ mawudə siye i ndo hay.

⁷ Ahəl niye na, ka yawum kame kame ta məge wu nakə lele aye. Maa gakum me ka məge wu neheye dedək aye na, way? ⁸ Ndo nakə a səpat kurom, a say gum andza niye na, Mbəlom nakə a zalakum kâ tərūm ndo ɲgay hay aye bay. ⁹ Ndo hay tə gwadawa na: «Ka kuts gədə ka wu tsekweŋ na, ma kwasiye ha wu niye tebiye.*» ¹⁰ Hərwi nəkway na, madzapa eye ta Bəy Maduweŋ Yesu Kəriste. Neŋ na sər ta dedək ka təmumeye andza i ga, ka dzalumeye andza neŋ. Na sər ha ndo faya ma zlakumeye naha mawesewes aye na, kwa way Mbəlom ma gəsiye na a sariya.

¹¹ Malamar ga hay, neŋ na, tadə na dawa ha bazlam i Mbəlom huya, ada na gwadawatay a ndo

* **5:9** Wu nakə tə zalay gədə kanan aye, mandzəkit bo i ndo neheye ta səpat tay ha Galat hay aye.

hay d̄asum bo na, Yahuda hay ta geŋeye d̄arets̄atseh bay. Ada bazlam nak̄a na tsikiye ka madere i K̄ariste nak̄a ta dar na ka mayako mazl̄almbada eye aye na, ma ndalateye bay. Ane tuk na, na tsikawa andza niye bay. ¹² Ndo neheye faya ta kwasakumeye ha ḡar aye na, a seŋ na, t̄a ye t̄a t̄era andza vo'ar neheye mah̄ala kud̄es aye.

¹³ Malamar ga hay, n̄akurom na, Mb̄elom a zalakum h̄arwi ada k̄a t̄amumaw ab̄era ma beke i bazlam i Musa mapala eye. Ka l̄ovumeye ḡar kurom andza niye, k̄a gwad̄umay a ḡar kurom ka gumeye wu nak̄a a say a bor i bo kurom aye bay. Duh na, dz̄anum bo n̄ate n̄ate t̄a mawud̄e bo. ¹⁴ Wu nak̄a bagwar eye m̄a bazlam i Musa mapala eye na, andza nakay: «Wud̄a ndo i m̄aged̄ yak d̄armak andza ka wud̄a na ḡar yak.†» ¹⁵ Tad̄a duh faya ka gumeye andza wu i pesl hay, ka dz̄umeye bo ada ka gumeye mb̄alak a bo na, gum metsehe b̄ena, ka nasumeye ha bo n̄ate n̄ate kurom eye.

M̄as̄af̄are Ts̄ad̄aŋŋa eye t̄a d̄arev i ndo zezen

¹⁶ Wu nak̄a a seŋ m̄atsikakum aye na, anar̄: V̄alumay ts̄aved̄ a M̄as̄af̄are Ts̄ad̄aŋŋa eye m̄a d̄akum ha ts̄aved̄. Tad̄a ka gum andza niye na, ka pumay b̄azay a ts̄aved̄ neheye lele bay bo kurom a wud̄a aye sa bay. ¹⁷ M̄as̄af̄are Ts̄ad̄aŋŋa eye a wud̄a wu neheye lele bay a say a bo i ndo m̄age aye bay, ada bo i ndo nak̄a a kula ha ḡar ka M̄as̄af̄are Ts̄ad̄aŋŋa eye. N̄ateye neheye sulo aye faya ta giye v̄eram. H̄arwi niye ka slumeye m̄age wu nak̄a a sakum m̄age aye bay. ¹⁸ Ane tuk na, tad̄a M̄as̄af̄are

† 5:14 Levitik 19.18.

Tsədanŋa eye faya ma ɗakumeye ha tsəved na, bazlam i Musa mapala eye a ləva kurom sa bay.

¹⁹ Ka sarakwa wu neheye a say a bor i bo kway aye. A say mäge na, wu neheye anaŋ aye: Mäge madama, mäge wu nakə lele bay aye ada mäge wu nakə a ge horoy aye. ²⁰ Ta tawal kule, tə ge madaŋ, ndo hay tə nay ɗəre bo nəte nəte mə walaŋ tay, faya ta təriye a bo, ta sələk, wu a ndalatay, tə dzala na, bo tay ɗəkɗək, ta ŋəna ka bo abəra ndo hay, me a ye tay ka bo bay. ²¹ Tə ge ɗəre ka wu i ndo hay, tə kwaya, tə ge wu nakə a ye ka bo mäge bay aye, ada faya ta giye wu siye andza nakay haladzay. Ba na gakum ɗaf, anəke na maseye sa. Ndo neheye faya ta giye slala i wu neheye na, ta fələkwiye a Bəy i Mbəlom bay.

²² Wu nakə a yaw ma Məsəfəre Tsədanŋa eye andza hohway i gərdaf aye anaŋ: Məsəfəre a vəl mawude bo, məŋgwese, zay, məsəmay naha, ŋwalak, lele, dedək, ²³ məndze ləfedede, mäge met-sehe a bo. Ndo neheye faya ta giye andza nakay aye na, sariya ma gəsiye tay ha bay. ²⁴ Ndo neheye nətəye i Yesu Kəriste aye na, ta kərah bor i bo tay ada ta mədzal gər nakə lele bay aye, andza ta dar tay ha wu niye hay ka mayako mazləmbada eye. ²⁵ Məsəfəre Tsədanŋa eye kə vələkway sifa. Kutoŋ mata ləve kway na, neŋgeye. ²⁶ Kâ ɗəsləkway ha gər a bo kway bay, kâ ndalakway ha ɗərev a siye i ndo hay bay, kâ gakwa sələk ka siye i ndo hay bay.

6

Dzənakwa bo

¹ Malamar ga hay, tadə ka ndzumay a gər a ndo faya ma giye mənese, mata may bo mâ maw ka tsəved na, nəkurom neheye Məsəfəre i Mbəlom faya ma lakiye kurom ha aye. Ane tuk na, gum na, ta ləfedede eye. Neŋ faya na tsikiye kwa a way kurom eye: Ge metsehe hərwi ada kâ dədə mənese bay dərma. ² Dzənum bo nəte nəte mə walaŋ kurom ka wu nakə ma mbiye kurom haladzay aye. Tadə ka gum andza niye na, ka gumeye wu nakə Kərīste a gwadəkum gum aye.

³ Hərwi tadə ndoweye ka zəba ka bo ŋgay andza bagwar eye azlakwa bay neŋgeye wuray kəriye na, niye neŋgeye faya ma səpatiye gər ŋgay. ⁴ Kwa way mâ zəba ka mede ŋgay, neŋgeye lele tsukudu lele bədaw na, mâ zəba faya. Tadə ka zəba ka mede ŋgay lele na, dərev ŋgay mâ ŋwasa ta məsler nakə faya ma giye aye bəna ma ŋwasiye hərwi nakə a ze ndo ŋged aye bay. ⁵ Kwa way mâ ge tə həlay ŋgay eye məsler nakə Mbəlom a vəlay aye.

⁶ Ndo nakə faya ma tətikateye bazlam i Mbəlom a ndo hay aye na, a ye ka bo na, ndo niye hay tâ vəlay wu tsakway abəra mə wu tay hay dərma.

⁷ Sərūm ha lele, Mbəlom ma gəriye ha ndo nakə ma ŋwasiye faya aye bay. Wu nakə ndo a sləga aye na, ma dziye na, neŋgeye. ⁸ Tadə ndoweye kə ge wu nakə a yay a gər a bor i bo ŋgay aye na, magogoy ŋgay nakə ma hutīye na, mədahaŋ. Ane tuk na, tadə dūh a ge wu nakə a yay a gər a Məsəfəre Tsədəŋŋa eye na, ma hutīye sifa nakə ma ndəviye bay aye mə həlay i Məsəfəre Tsədəŋŋa eye. ⁹ Kə ge andza niye na, gakwa ŋgwalak huya, kâ gərakwa ha bay hərwi tadə ka gərakwa ha bay

na, həlay eye ma ndisleweye ka hutakweye wu ɲgwalak eye. ¹⁰ Hərwi niye anəke na, həlay eye andaya, gəkwatay ɲgwalak a ndo hay tebiye. Wene wene eye na, a ndo neheye ta dzala ha ka Yesu Kəriste aye.

Mandəve i bazlam

¹¹ Zəbum ka wu nakə faya na watsakumeye naha anəke aye, faya na watsakumeye naha dogolum eye vərzləzla tə həlay ga eye.

¹² Ndo neheye a satay məgakum kutoŋ ka mədəse bo aye na, a satay ndo hay tâ zambadətay hərwi məsler tay. Faya ta giye andza niye na, hərwi ada dəretsətseh mâ ndzatay a gər bay dəkdek tsa. Ndo hay faya ta sateye dəretsətseh na, a ndo neheye faya ta rəzleye a gər a məde ha məməte i Yesu Kəriste aye. ¹³ Kwa ndo neheye mədəsa bo eye hay aye na, faya ta rəhay ha gər a bazlam i Musa mapala eye bay. Ane tuk na, a satay na, dəsum bo hərwi ada ta giye ha zlapay tə nəkurom.

¹⁴ Neŋ na, na giye zlapay tə wuray bay, na giye zlapay dūh na, ta məməte i Bəy Maduweŋ Yesu Kəriste nakə ta dar na ka mayako mazlələmbada eye dəkdek tsa. Hərwi məməte ɲgay na, wu i mändzibəra hay ta təra ka dəre ga wu kəriye. Wu neheye na, andza ta dar tay ha ka mayako mazlələmbada eye. Neŋ dərmak na, andza ndo nakə a mət ka mayako mazlələmbada eye ada a gər ha wu i mändzibəra hay aye. ¹⁵ Hərwi kwa tadə ndowe ye mədəsa bo eye, kwa mədəsa eye bay na, ma giye wuray bay. Wu nakə bagwar eye na, Mbəlom kə vələkway sifa wedeye. ¹⁶ Ndo neheye tebiye faya ta pay bəzay a tsəved wedeye, andza

mægweđe ndo neheye nəteye ndo i Mbəlom hay ta dedək aye, Mbəlom mâ vəlatay zay ada mâ gatay ŋgwalak.

¹⁷ Kame na, ndəray mâ kweseŋ gər sa bay, hərwi neŋ na, vavay ka bo ga, a đa ha neŋ na, i Yesu.

¹⁸ Malamar ga hay, Bəy Maduweŋ kway Yesu Kəriste mâ pa fakuma ŋgama. Mâ ge bo andza niye.

Dzam Wedeye New Testament in Merery

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Merery

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Merery

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

024cb559-a7ea-5bd1-9dc9-f33abc74bfec